

Först: Nättester – kort uppdatering

Sedan: Smittskyddet och lagen

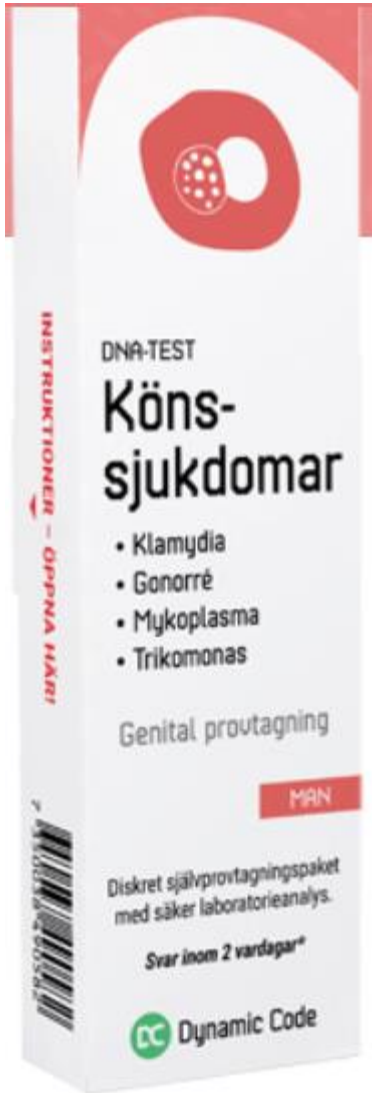
Rebecka Vyth, SmSt

Peter Gröön, SmSt

Nättester – kort uppdatering

Nättest 1177 Vårdguiden

- via eget konto (rekommenderas)
- klamydia genitalt > fler lokaler?
- gonorréprov?

Nättester – lab Dynamic Code

Apoteket AB, Apotek Hjärtat

- samarbete med Min Doktor
- säker analys
- infört gonorréprov (genitalt)
> remittera till sesammott.

Nättester - övriga

- apotea.se (sticka)
- studyshop.se (sticka)
- testsmart.se (sticka)
- dinatester.se (sticka) gc, klam
- letsgetchecked.com (lab i England) 11 olika

Om pat uppger sticka > ta om provet

Vid smittspårning

Om kontakt uppger test via 1177 vårdguiden:
ring för bekräftelse – 08-6162887

Om kontakt uppger test via apotek alt Dynamic
Code > fråga efter kod (tio siffror, fyra bokstäver):
ring kundtjänst Dynamic Code 013-4655320 (8-17)

Remitterad smittspårning

Hud- och STI-mottagningen Södersjukhuset

HLM, BMM/MVC, närakuter och gyn.mottagningar
som har avtal med Hälso- och sjukvårdsförvaltningen.

Du/din mottagning ansvarar fortfarande för att:

- informera patienten
- erbjuda/ordinera behandling
- ge förhållningsregler
- skicka smittskyddsanmälan (SmiNet)

Mer info:

smittskyddstockholm.se > Sjukdomar A-Ö

Vårdval Sexuell hälsa

Två kliniker godkända (start 1/1-2019):

- RFSU-kliniken för sexuell hälsa
- Stockholms mottagning för sexuell hälsa (fd Sesam City) SLSO – Stockholms läns sjukvårdsområde

Smittskyddet och lagen

Peter Gröön
Landstingsjurist
2018
peter.groon@sll.se

Mål med smittskydd

Skydda **befolkningen** mot smittsam sjukdom

Ge **individ** som bär på sådan sjukdom stöd och behandling

TR dom 2018

- Sjuksköterska fick i uppdrag av behandlande läkare att genomföra smittspårning.
- Sjuksköterskan hade inte den särskilda kompetens som krävs för smittspårning enligt SmL.

”ska läkaren eller annan hälso- och sjukvårdspersonal med särskild kompetens för uppgiften”.

Övergripande struktur

- Det övergripande regelverket för hälso- och sjukvården och kopplingen till smittskydd.
 - Hälso- och sjukvårdslagen
 - Patientsäkerhetslagen
 - Patientlagen
 - Patientdatalagen
 - Smittskyddslagen
- Förordning
 - Smittskyddsförordningen SFS 2004:255
- Föreskrifter
 - Smittspårningsföreskrift SOSFS 2005:23
 - Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete SOSFS 2011:9

TR dom 2018

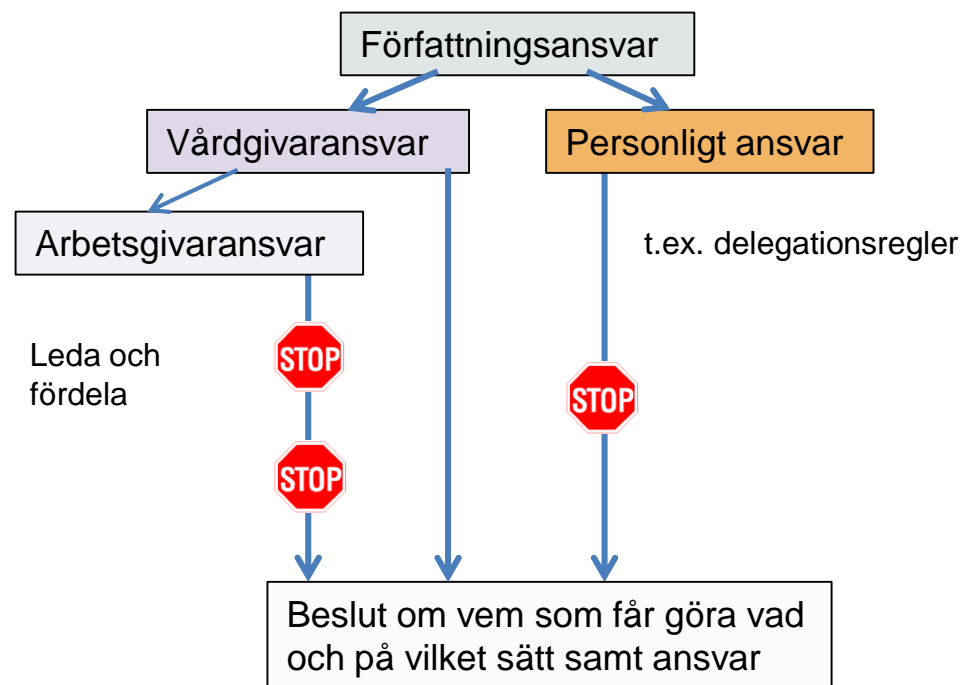
Smittspårningsföreskriften 2 kap. 1 § HSLF-FS 2015:4:

Om den behandlande läkaren överlämnar uppgiften att bedriva smittspårning till annan hälso- och sjukvårdspersonal, ska läkaren vara förvissad om att den som får överta ansvaret har den särskilda kompetens som krävs enligt 3 kap. 4 § smittskyddslagen.

PSL 6 kap. 3 §:

*Den som tillhör hälso- och sjukvårdspersonalen får delegera en arbetsuppgift till någon annan endast när det är förenligt med kravet på en god och säker vård.
Den som delegerar en arbetsuppgift till någon annan, ansvarar för att denne har förutsättningar att fullgöra uppgiften.*

Få regler men flera dimensioner

TR dom 2018

- Sjuksköterskan går fel i smittspårningen (genom bristfälligt söksystem, hitta.se.) och tar fel på den kontakt (B) som index uppgivet

TR dom 2018

- Sjuksköterskan går fel i smittspårningen (genom bristfälligt söksystem, hitta.se.) och tar fel på den kontakt (B) som index uppgivet
- Dessutom uppger sjuksköterskan för B vem som är index.

TR dom 2018

- Kontakt B, som då är felaktigt hittat i smittspårningen blir sur och letar reda på index, eftersom hon fått hans för och efternamn av sjuksköterskan.
- Sjuksköterskan uppsöker sin chef och refererar samtalet med kontakt B. Verksamhetschefen säger då att man ska lägga ner ärendet.

TR dom 2018

”Det som tingsrätten ska pröva i målet är om S Xxxx på det sätt som åklagaren påstått röjt uppgifter som hon enligt lag eller annan författning varit skyldig att hemlighålla. Tingsrätten ska alltså inte pröva om smittspårningen i sig skett på ett felaktigt sätt eller vem som i sådant fall bär ansvarat för det.”

Domslut

- **Brott som den tilltalade döms för**
- Brott mot tystnadsplikt, 20 kap 3 § 2 st brottsbalken
- **Påföljd m.m.**
- Dagsböter 50 å 50 kr
- **Skadestånd**
- Xxxx Xxxx ska utge skadestånd till Sekretess A med 5 000 kr jämte ränta på

Lessons Learned

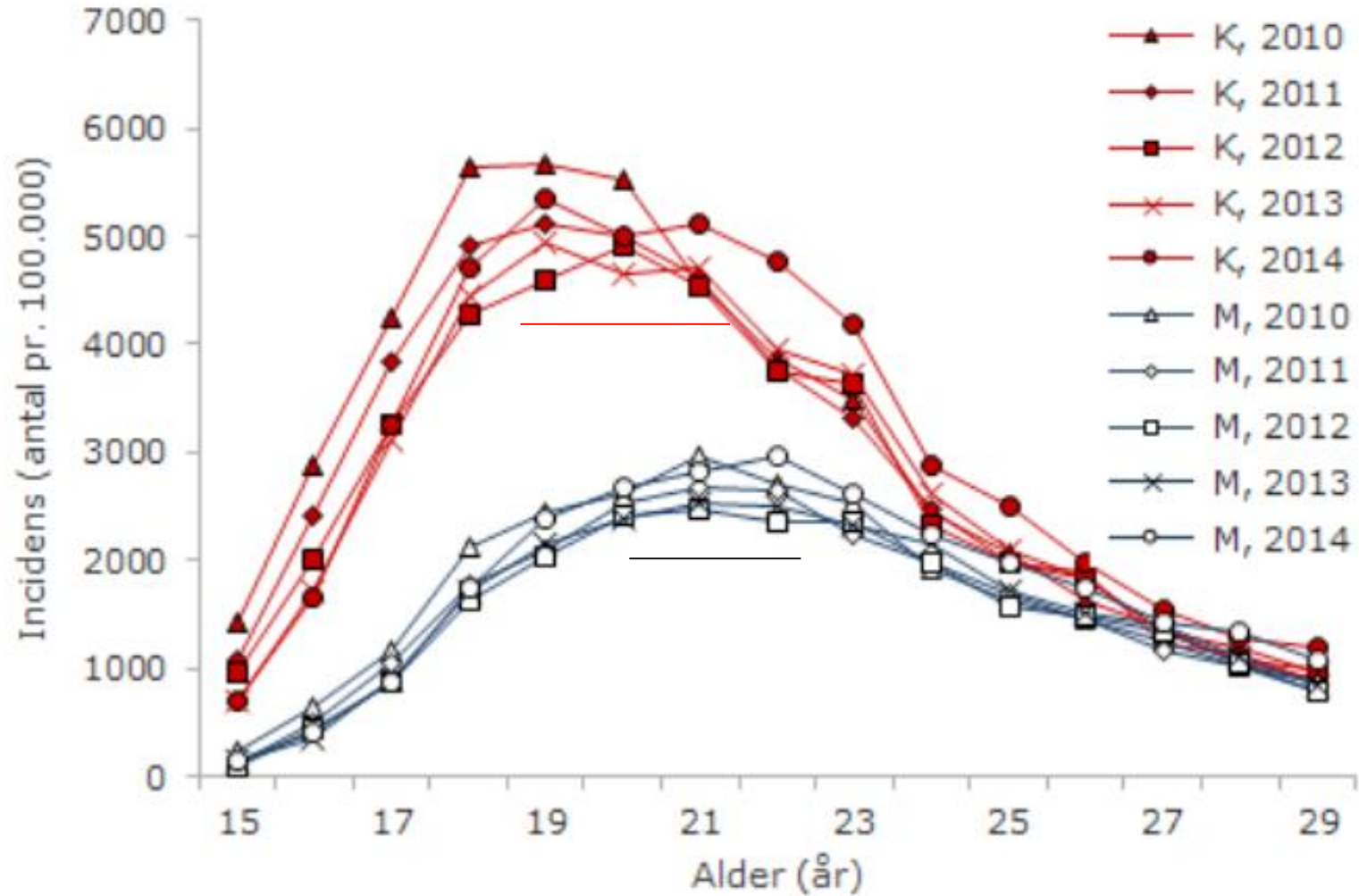
- Särskild kompetens är ett måste för att bedriva smittspårning.
- Om man inte känner att man har kompetensen har man rätt att säga nej (t ex om du inte gått utbildningen.)
- Både behandlande läkare, verksamhetschef och smittspårare har ett ansvar.
- Använd ett register som är tillräckligt bra.
- Dokumentera alltid vad du gör i en smittspårning i smittspårningshandling.
- Brott mot tystnadsplikten har ett straffansvar

Smittspårning - hur?

- Juridik
- Praktik

Lönar sig smittspårning?

Figur 1. Incidens pr. 10⁵ af laboratoriepåvist klamydia, mænd og kvinder 15-29 år, 2010-2014

Tabel 2. Antal anmeldte gonorétilfælde og incidens pr. 10⁵ fordelt på region og landsdel, 2013-2014

Region	Landsdel	Antal		Incidens pr. 10 ⁵	
		2014	2013	2014	2013
Hovedstaden	København by	429	346	64,3	48,4
	Københavns omegn	99	73	19,5	13,9
	Nordsjælland	52	31	11,7	6,9
	Bornholm	2	0	4,7	0,0
Sjælland	Østsjælland	25	15	10,7	6,3
	Vest- og Sydsjælland	55	33	9,4	5,7
Syddanmark	Fyn	132	82	27,3	16,9
	Sydjylland	174	70	24,3	9,8
Midtjylland	Østjylland	112	113	13,6	13,4
	Vestjylland	52	29	12,2	6,8
Nordjylland	Nordjylland	63	41	10,9	7,1
	Andet/ukendt	65	8	-	-
I alt		1.260	841	22,9	15,0

Incidens för gonorré år 2015:
 i Sverige 17
 i Skåne 15
 i Stockholm 41

Klamydia 2017

33 715 fall i Sverige (10 milj.)

32 827 fall i Danmark (5.77 milj.)

Tabel 2. Alders- og kønsspecifik fordeling af klamydia for 32.827 tilfælde med kendt alder og køn, 2017, og aldersspecifik incidens i 2016 (n = 34.033)

Alder, år	Mænd, 2017			Kvinder, 2017			Incidens pr. 10 ⁵ i 2016	
	Antal	%	Pr. 10 ⁵	Antal	%	Pr. 10 ⁵	Mænd	Kvinder
< 1	23	0,2	85	24	0,1	94	97	95
1-4	1	0,0	1	1	0,0	1	1	0
5-9	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0
10-14	9	0,1	5	74	0,4	45	3	50
15-19	2.509	18,9	1.400	5.997	30,7	3.506	1.435	3.626
20-24	5.566	41,9	2.782	8.291	42,4	4.300	2.903	4.578
25-29	2.543	19,2	1.331	2.930	15,0	1.589	1.443	1.684
30-34	1.011	7,6	599	1.029	5,3	632	651	647
35-39	575	4,3	333	525	2,7	307	346	364
40-44	434	3,3	224	357	1,8	184	216	190
45-49	310	2,3	156	180	0,9	92	116	91
50+	291	2,2	27	147	0,8	13	25	14
I alt	13.272	100,0	463	19.555	100,0	673	478	708

Besök hos vårdgivare. Identitetskontroller.

Såväl krav på patientsäkerhet som patientdatalagens bestämmelser om journalföring förutsätter att personer som söker vård identifieras på ett säkert sätt av vårdgivaren.

- Generellt gäller att alla personer som söker vård ska legitimera sig med godkänd identitetshandling. Det ska till exempel framgå i kallelsen om sådan finns.
- Undantag från kravet på legitimering är om en person vill HIV-testa sig. Personen har rätt att vara anonym. Rutiner för detta ska finnas och tillämpas.
- Genomförd identitetskontroll eller brist på legitimation ska alltid dokumenteras.

Besök hos vårdgivare

Om identitetshandling saknas.

Alla har rätt till akut bedömning och vård. Ingen kan nekas omedelbar (akut) vård (8:4 HSL) på grund av att personen saknar legitimation eller att vårdgivaren av någon anledning misstänker att id-uppgifterna är falska.

- Du kan vid behov ställa kontrollfrågor till person som inte kan legitimera sig. Exempel på frågor är när i tid och var du senast sökte vård. Dessutom kan personen vara känd sedan tidigare.
- Om personen vägrar eller inte kan styrka sin identitet ska personen informeras om:
 - Orsakerna till identitetskontrollen (patientsäkerhet, informationssäkerhet, förebyggande av olovlig identitetsanvändning).
 - Att en anteckning om detta kommer att ske.
 - Att vissa behandlingar inte kan ske (exempelvis sterilisering och intyg för rättsliga sammanhang).
 - Att journalföring kommer att ske med reservnummer eller liknande rutin som ska finnas hos vårdgivaren.
- I de fall tveksamhet om personens identitet uppstår ska du upprätta en journal med ett reservnummer. Reservnumret ska kopplas till rätt identitet så snart identiteten fastställts.

Mer

Kan vi skicka alla provsvar per post till pat?

Ja, men det är inte lämpligt. Använd 1177 konto istället.

Smittspårningar- Hur vet annan mottagning att det verkligen är t.ex. UM personal som ringer och vill veta om prov är taget?

1. Motring
2. Finns samtycke till att provsvar lämnas ut?
3. Dokumentera i journalen.

Fråga

- Hur gör man med adresseringen på kuvertet när adressaten är under 15 resp 18 år. Skall det stå Till vårdnadshavare för...?
- **Nej, patientens ålder har stor betydelse. Ju äldre ju mer rättigheter gällande sin egen sekretess har hen.**
(4:8 BrB gäller även vårdnadshavare; dvs. Den som olovligen bereder sig tillgång till ett meddelande, som ett post- eller telebefordringsföretag förmedlar som postförsändelse eller i ett elektroniskt kommunikationsnät, kan dömas för brytande av post- och telehemlighet...)
- **4:3 §** PL. När patienten är ett barn ska barnets inställning till den aktuella vården eller behandlingen så långt som möjligt klarläggas. Barnets inställning ska tillmätas betydelse i förhållande till hans eller hennes ålder och mognad.